

Amharic
አማርኛ
ጥቅም

احكام صوم رمضان

የዎመኛ ሙስሊም መመሪያ

በገን
ሙሐመድ ቢን ሲልህ አል-አሳይዲን

ትርጉም
አብታዝ አህመድ የሱፍ

አርማት
ገንዘብ ገንዘብ ሙሐመድ

Amharic
አማርኛ
أمهرى

أحكام صوم رمضان

تأليف

الشيخ صالح العثيمين

الترجمة

احمد يوسف

مراجعة

الداعية جمال محمد أحمد

أعد هذا الكتاب وصمّم من قبل مركز أصول، وجميع الصور المستخدمة في التصميم يملك المركز حقوقها، وإن مركز أصول يتيح لكل مسلم طباعة الكتاب ونشره بأي وسيلة، بشرط الالتزام بالإشارة إلى المصدر، وعدم التغيير في النص، وفي حالة الطباعة يوصي المركز بالالتزام بمعاييرها في جودة الطباعة.

+966 504 442 532

+966 11 445 4900

+966 11 497 0126

P.O.BOX 29465 Riyadh 11457

osoul@rabwah.com

www.osoulcenter.com

በአሊህ ስም እጅግ በጣም ርህራሄ
እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው

الحمد لله رب العالمين الصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه

የሰው ልጅ ያለ መመሪያና ደንብ ልጃም እንደሌለው ፈረስ በመሆኑ በየትኛውም የህይወት ዘርፍ የሰው ልጅ መመሪያ ያስፈልገዋል።

ሆኖም ጾመኛ ሙስሊም እንደሌሎቹ የእምነቱ ስርአት ሊከተላቸውና ሊተገብራቸው የሚገቡ መመሪያና ደንቦች እንደሚከተለው ተብራርተዋል።

የጾመኛ ሙስሊም መመሪያ

በአሷህ ስም እጅግ በጣም ርህራሄ እጅግ በጣም አዛኝ በሆነው።

በሸኽ ሙሐመድ ቢን ሷልህ አል-ኡሳይሚን

ትርጉም በአህመድ የሱፍ

ምስጋና ለአለማት ጌታ ለአሷህ ይገባው። የአሷህ ሰላምና እዝነት የነብያቶች መደምደሚያ በሆኑት በነብዩ ሙሐመድ(ሰ.ዐ.ወ)፣ በቤተሰቦቻቸውና በሶሃቦቻቸው ላይ ይሁን።

ማንኛውም ሙስሊም ሊያውቃቸው የሚገቡ ጠቃሚ የጾም ህግጋቶች እንደሚከተለው ቀርበዋል።

ፆም ምንድነው?

ሲዖም(ፆም) ከንጋት ጀምሮ ፀሐይ እስከምትጠልቅበት ጊዜ ድረስ ከምግብ ፣ ከመጠጥ እና ከግብረሰጋ ግኑኝነት እንዲሁም ከሃራም ነገሮች ሁሉ በመቆጠብ አሏህን መገዛት ነው።

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة: 183]

እናንተ ያመናችሁ ሆይ ጾም በነዚያ ከናንተ በፊት በነበሩት (ሕዝቦች) ላይ እንደ ተጻፈ በናንተም ላይ ተጻፈ (ተደነባ) ልትጠነቀቁ ይከጀላልና።

﴿أَيُّهَا مَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ مَّن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ. وَأَن نَّصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: 184]

የተቆጠሩን ቀኖች (ጹመ)። ከእናንተም ውስጥ በሽተኛ ወይም በጉዞ ላይ የኾነ ሰው ከሌሎች ቀኖች ቁጥሮችን መጾም አለበት። በእነዚያም ጾምን በማይችሉት ላይ ቤዛ ድኻን ማብላት አለባቸው። (ቤዛን በመጨመር) መልካምንም ሥራ የፈቀደ ሰው እርሱ (ፈቅዶ

መጨመሩ) ለርሱ በላጭ ነው። መጻግችሁም ለናንተ የበለጠ ነው፤ የምታውቁ ብትኾኑ (ትመርጡታላችሁ)።

﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْكُم وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [البقرة: 185]

(እንድትጸሙ የተጻፈባችሁ) ያ በርሱ ውስጥ ለሰዎች መሪ ከቅን መንገድና (እውነትን ከውሸት) ከሚለዩም ገላጮች (አንቀጾች) ሲኾን ቁርአን የተወረደበት የረመዳን ወር ነው። ከእናንተም ወሩን ያገኘ ሰው ይጸመው። በሽተኛ ወይም በጉዞ ላይ የኾነም ሰው ከሌሎች ቀኖች ቁጥሮችን (በልኩ) መጻም አለበት። አላህ በእናንተ ገሩን (ነገር) ይሻል። በእናንተም ችግሩን አይሻም። ቁጥሮችንም ልትሞሉ አላህንም ቅኑን መንገድ ስለመራችሁ ታከብሩትና ታመሰግኑት ዘንድ (ይህን ደንገግላችሁ)።

የፆም ጥቅም

የረመዱን ፆም አንዱ የኢስላም ምሶሶ ነው። ይህን በተመለከተ የአሏህ መልዕክተኛ (ሰ.ዐ.ወ) ኢስላም የተመሰረተው (የተገነባው) በአምስት ምሶሶዎች ላይ ነው ብለዋል። እነሱም፦

- 01 ከአሏህ ውጭ አምላክ አለመኖሩንና ሙሐመድ (ሰ.ዐ.ወ) የአሏህ መልዕክተኛ መሆናቸውን መመስከር።
- 02 ሶላት መስገድ
- 03 ዘካ መክፈል
- 04 ሐጅ ማድረግና
- 05 በረመዱን ወር መፆም ናቸው።

የጾም ህግጋቶች

- 01 ጾም ጎልማሳ በሆነ ፣ ጤናማ አዕምሮ ባለውና መጾም በሚችል ማንኛውም ሙስሊም ወንድም ሆነ ሴት ላይ ግዴታ ነው።
- 02 አማኝ ያልሆነ ሰው አይጾምም፤ ቢጾምም ተቀባይነት የለውም። ምናልባት አሏህ ቀጥተኛውን መንገድ መርቶት ኢስላምን ቢቀበል ያለፉትን የጾም ቀናት ማካካስ አይጠበቅበትም።
- 03 ጾም ለህፃናት ግዴታ አይደለም። ነገርግን ይለምዱት ዘንድ እንዲያሙ መበረታታት ይኖርባቸዋል።
- 04 አዕምሮው የተዛባ ሰው መጾምም ሆነ ሰዎችን በመመገብ ማካካስ አይገደድም።
- 05 ለዘለቄታው መጾም የማይችሉ ሰዎች ለምሳሌ በጣም ያረጁና ስር በሰደደ ህመም እየተሰቃዩ ምንም የማገገም ተስፋ የሌላቸው ሰዎች በመጾም ፈንታ ድሆችን መመገብ ይጠበቅባቸዋል።
- 06 ታሞ የማገገም ተስፋ የሌለው ሰው ያሙ አስቸጋሪ ከሆነበት ያሙን ሊያፈርስ ይችላል። ሆኖም ግን ካገገመ ብኋላ ያለፈውን ቀን ማካካስ ይኖርበታል።
- 07 ነፍሰጡር ሴቶችና ጡት የሚያጠቡ እናቶች በረመዲን ወቅት

መጻፍም አስቸጋሪ ከሆነባቸው ወይም ልጄ ይጎዳብኛል ብለው ከፈሩ የማቸውን መፍታት ይፈቀድላቸዋል። ብኋላ ላይ ግን ያለፋቸውን ቀናት ማካካስ ይኖርባቸዋል።

08 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም ላይ የሆኑ ሴቶች በዚህ ወቅት መጻፍም አይፈቀድላቸውም። ነገርግን ብኋላ ላይ ያለፋቸውን ቀናት ማካካስ ይገደዳሉ።

09 ምንገደኛ ሰው መጻፍም ወይም ደግሞ አለመጻፍም የሚችል ሲሆን ካልጻመ ብኋላ ላይ ያለፋትን ቀናት ማካካስ ይኖርበታል።

ጻምን የሚያበላሹ ነገሮች

የመኛ ሁነን ሳናስበው ዘንግተን(ረስተን) ብንበላ ወይም ብንጠጣ ወይም ደግሞ ተገደን እንድንበላና እንድንጠጣ ብንደረግ የማችን አይበላሽም። ሃያሉ አሏህ በቁዱስ ቁርአን እንዲህ ይላል፦

ጌታችን ሆይ! ብንረሳ ወይም ብንስት አትያዘን(አትቅጣን) (በሉ)። {አል-ቁርአን 2:286}

ልቡ በኢማን ረግታ ይህን እንዲያደርግ ከተገደደ ሰው በቀር {አል-ቁርአን 16:106}

ልባችሁ ሆንብሎ ባስበው እንጅ ሳታውቁ በሰራችሁት ስህተት ሃጢያት የለባችሁም። {አል-ቁርአን 33:5}

ስለዚህ ሳናውቅ ረስተን ብንበላ ወይም ብንጠጣ የማችን አይበላሽም። እንዲሁም ፀሐይዋ በመጥለቋ ምሽቱ ጀምሯል ብለን በማሰብ ብንበላና ብንጠጣ ወይም ደግሞ ንጋቱ ገና እንዳልጀመረ አስበን ብንበላ ብንጠጣ የማችን አይበላሽም። በተመሳሳይ መልኩ እየጻምን እንዳለ የዘር ፈሳሻችን ሳናስበው ቢፈስ የማችን አይበላሽም።

ጻም የሚያበላሹ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ጻም በሚከተሉት ስምንት ነገሮች ይበላሻል።

01 ግብረ ስጋግኑኝነት ማድረግ: ጻም ግዴታ የሆነብን ሰዎች

በረመዱን ቀን ላይ ወሲብ ከፈፀምን ይህን ቀን ማካካስና መቶበት ይኖርብናል። ያለፈንን ቀን ለማካካስ አንድ ባርያ ነፃ ማውጣት ይጠበቅብናል። ይህን ማድረግ ካልቻልን ሁለት ወር በተከታታይ መጸም ይኖርብናል። ይህንንም ማድረግ ካልቻልን ስልሳ ድሆችን መመገብ ይኖርብናል።

- 02 ሆንብሎ የዘር ፈሳሽን ማፍሰስ፡ ለምሳሌ ከራስ ብልት ጋር በእጅ በመጫወት ፣ በመሳምና በማቀፍ
- 03 ሆንብሎ መብላት መጠጣት
- 04 የምግብ መርፌ መወጋት ጾም ያበላሻል። ምክኒያቱም ከመብላትና ከመጠጣት ጋር ተመሳሳይ ነውና።
- 05 ደም መለገስ (መሰጠት)፡ ጾመኛ ሰው በሰውነቱ ውስጥ ብዙ ደም ፈሶት እንዲያገግም ደም ቢለገሰው ጾሙ ይበላሻል።
- 06 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም
- 07 የዋግምት ደም መፍሰስ፡ ደም በራሱ ጊዜ ከአካል ከፈሰሰ ጾም አያበላሽም። ለምሳሌ የነስር ደም ወይም ደግሞ ጥርስ ከተነቀለ ብኋላ የሚፈስ ደም
- 08 ጣታችንን ወደ ጉሮጌችን በማስገባት ሆንብለን እንዲያስታወከን ብናደርግ ጾማችን ይበላሻል። ሳናስበው በድንገት ቢያስታውከን ግን ጾማችን አይበላሽም።

ጠቃሚ መረጃዎች

- 01 የጾም ንድን ጀናባ በሆንበት ጊዜ ቢሆንኳ መነየት የምንችል ሲሆን ከንጋት ብኋላ መታጠብ እንችላለን።
- 02 የወር አበባ ወይም የወሊድ ደም ምሽት ላይ ያቆመላት ሴት ቀጣዩን ቀን ለመጾም መነየት ይኖርባታል። ጉሱል (ሙሉ ትጥበት) እስከ ንጋት ድረስ ማዘግየት ትችላለች። ነገርግን ሙሉ ትጥበቷን ከፈጅሮ ሶላት በፊት መፈፀም ይኖርባታል።
- 03 ጾመኛ ሰው ጥርሱን መንቀል ፣ ቁስሉን ወይም ጉዳት የደረሰበትን የአካል ክፍል ማከም ፣ የአይን ጠብታ መጠቀም ይችላል። ሆኖም የአይን ጠብታው ጣዕም በጉሮሮው ቢወርድ ጾሙ አይበላሽም።
- 04 ጾመኛ ሰው ሲዋክ ወይም የጥርስ ብሩሽ በመጠቀም ጥርሱን ማፅዳት ይችላል። ቀኑን ሙሉ ወይም ከሶላት በፊት ጥርስን በሲዋክ መፋቁ ሱና ነው።
- 05 ጾመኛ ሰው በሞቃት የአየር ንብረት ወይም በውሃ ጥም ቢቃጠል ይህን የሚያቀልለትን ነገር ማድረግ የሚችል ሲሆን ሰውነቱን ለማቀዝቀዝ ውሃ ወይም የአየር ማቀዝቀዣ መሳሪያ መጠቀም ይፈቀድለታል።
- 06 በጭንቀት ወይም በሌላ ችግር ምክኒያት የመተንፈስ ችግር

ያጋጠመው ዖመኛ የአተነፋፈስ ስርአቱን ለማስተካከል አፉ ውስጥ የሆነ ነገር መርጨት ወይም መሳብ ይችላል።

07 አፍን መጉመጥመጥና አፍንጫን ወይም የደረቁ ከናፍሮችን በውሃ ማርጠብ ይፈቀዳል። ነገርግን እየሰመ በተጋነና መልኩ ብዙ ውሃ በጥልቀት ወደ አፍ ወይም ወደ አፍንጫ ማድረስ የተጠላ ነው።

08 ፀሐይ እንደጠለቀች ያለምንም ማዘግየት ወዲያውኑ ማፍጠር (ዖምን መፍታት) ሱና ነው።

09 በዖም ወቅት ብዙ መልካም ስራዎችን አብዝቶ መስራትና የተከለከሉ ነገሮችን ሁሉ መራቅ ሱና ነው።

10 ዖመኛ ሰው ዋጅብ (ግዴታ) የሆኑ ስራዎችን ሁሉ መስራት እና ከተከለከሉ ነገሮች ሁሉ መራቅ ይኖርበታል። ለምሳሌ የቀኑን አምት ስግደቶች በጀመረ መስገድ ይኖርበታል። ከተከለከሉ ነገሮች ደግሞ ለምሳሌ ሐሜት ፣ ውሸት መናገር ፣ ማታለል፣ አራጣ መብላት ወ.ዘ.ተ መከልከል ይኖርበታል። ይህን በተመልከተ የአሊህ መልዕክተኛ (ሰ.ዐ.ወ) “ውሸት መናገርና መጥፎ ስራዎችን መስራት ያልተወ ሰው አሊህ ምግብና መጠጥ መተውን አይፈልግም” ብለዋል።

ረመዲን: አሊህን የመፍራት ወር

ረመዲን 11 ወር ሙሉ ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን ተከትሎ ለኖረ ሰው ሁሉ ልጎም ፣ ለመልካም ሰራዎች በረካ ሲሆን አዲስ የለውጥ ቤዛ ነው። ታዲያ ዖምን ዖም የሚያደርገው የምግብና የመጠጥ ተአቅቦ ብቻ ሳይሆን አሊህ የከለከላቸውን ነገሮች ሁሉ በመከልከል ያዘዛቸውን ነገሮች በመታዘዝ መልካም ነገሮችን መስራት ነው። ዖም.....በእናንተ ላይ ተደነገገ አሊህን ትፈሩ ዘንድ(2:183)።

ይህን ላደረገ ሰው ሲሳዩ በዱንያም በአሂራም ይሰፋል፤ እንከኖቹን አስወግዶ እራሱን በኢስላም ድስጥሊን በማነፅ የለውጥ ምሳሌ መሆን ይችላል። በረመዲን ወቅት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር።

ረመዲን: አሊህን የመፍራት ወር

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴾ [البقرة: 183]

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! አሊህን ትፈሩ ዘንድ ዖም ከእናንተ በፊት በነበሩ ህዝቦች ላይ እንተደነገገው ሁሉ በእናንተም ላይ ተደነገገ። {አል-ቁርአን 2:183}

ምስጋና ለሃያሉ አሷህ ይገባው። እናመሰግናለን ፣ እርዳታውን እንሻለን ፣ ምህተቱን እንለምናለን። ነፍሳችን ውስጥ ካለ ክፋትና ከወንጀል ስራዎቻችን ሁሉ በአሷህ እንጠበቃለን። አሷህ የመራውን ማንም አያጠምም፤ አሷህ ያጠመመውንም ማንም አይመራም። ከአሷህ ውጭ በሃቅ ሊያመልኩት የሚገባ አምላክ አለመኖሩንና ነብዩ ሙሐመድ (ሰ.ዐ.ወ) የአሷህ ባርያና መልዕክተኛ መሆናቸውን እንመሰክራለን።

ረመዲን ከአምስቱ የኢስላም ምሶሶዎች አንዱ ሲሆን በሙስሊሞች የቀናት አቆጣጠር ደግሞ ዘጠንኛው ወር ነው። ሆኖም ይህን ወር አሷህ ቀን ላይ መጻምን ግዴታ ምሽት ላይ ደግሞ የተራዊህ ሶላትን ሱና አድርጎታል። የጾም ትርጉሙ መቆጠብ ሲሆን ከንጋት ጀምሮ ፀሐይ እስከምትጠልቅበት ጊዜ ድረስ ከመብላት ፣ ከግብረሰጋ ግኑኝነት ፣ ከእንቁፈንቶ ወሬ ፣ ከማጨስ ፣ ከሃራም ነገሮች ሁሉ መቆጠብ ነው።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 120

ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ጀነት ውስጥ ረያን ተብሎ የሚጠራ በር አለ። በትንሳኤ ቀን ያመኞች በእሱ በኩል የሚገቡ ሲሆን እነሱ እንጅ ከነሱ ውጭ ማንም አይገባም ብለዋል።

በረመዲን ወቅት ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ወር በበለጠ በኢባዳ ይተጉ ነበር። ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ቀኑን አሷህን በማስታወስ በዚክር ፣ በቂርአት ፣ በመማር ፣ ምክርና ትምህርት በመስጠት ያሳልፉ የነበረ ሲሆን ሌሊቱን ደግሞ ዱአ በማድረግ ፣ እራሳችንን ወደ አሷህ በማተናነስ በቂያመለይል ፣ እርዳታውን ፣ መመሪያውንና ድሉን በመሻት ያሳልፉ ነበር።

አል-ቡኻሪ ጥራዝ 3 መጽሐፍ 31 የሐ.ቁ 118

ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) አሷህ (ሱ.ወ.ተ) የሰው ልጅ የሚሰራው ሁሉም ስራ ለራሱ ነው ጾም ሲቀር፤ ጾም ለእኔ ነው። እኔ ምንዳውን እስጣለሁ። የመልካም ስራዎች ምንዳ አስር እጥፍ ነው

ረመዲን ለአሷህ ብለን የምንሰራቸውን ስራዎች የምናድስበትና የበለጠ መልካም ስራዎችን ለመስራት እራሳችንን የምናነቃቃበት አመታዊ የስልጠና ፕሮግራም ነው። ጾም እራስን መቆጣጠር ያዳብራል። እንዲሁም እራስወዳድነትን ፣ ስግብግብነትን ፣ ስስታምነትን ፣ ስንፍናን እና ሌሎች ስህተቶቻችንን ሁሉ እንድንቀርፍ ይረዳናል። ይህ የትዕግስት ወር ርሃብ ወይም ችግር ምን ማለት እንደሆነ የምናውቅበት እድል ሲሆን ለድሆች ወይም ለምስኪኖች ያለንን አመለካከት በደግነት የተሞላ እንዲሆን ያደርጋል። እንዲሁም ጾም ለምሽትና ለድሎት ያለንን ውዴታ እንድንቆጣጠር ያስተምረናል።

ይሁንና እየጾምን በጣም ቢደክመን በደስታ መቋቋም ወይም መታገስ እንጅ ማማረር አይኖርብንም። እንዲሁ በተራዊህ ሶላት ወቅት ድካም ቢሰማን ይህንንም በፅናት ልንቋቋመው ይገባል።

እዚህ ላይ ልብ ልንለው (ልናስተውለው) የሚገባ ነገር ቢኖር የጾም አላማው ሰዎችን ማስቸገር ወይም በእነሱ ላይ ጉዳት ማድረስ ወይም ደግሞ የማይቋቋሙትን ሽህም መጫን ሳይሆን ለሃያሉ አሷህ ትዕዛዛት እምቢተኝነትን የምናሳይባቸው ወንጀሎች ወይም ፈተናዎች ከቁጥጥራችን ውጭ እንዳይሆኑ ወይም ደግሞ እኛ የሰው ልጆች የሰማይታችን ባሪያ እንዳንሆን ወሰጢያን (መካከለኛነትን) እና መንፈሳዊ ስርአት የምንማርበት ፣ የአሷህን ረህማ በማግኘት ወደ ቀጥተኛው ጎዳና ዳግም የምንመለስበት ስለሆነ ነው። እውነተኛ

የአሏህ ባሪያ ለመሆን ባህሪያችን እና መንፈሳዊ ስርአታችን በሸሪአ ከተገለጸው ጋር ሊገጥም ይገባል። ሆኖም ምን ለባህሪ ፣ ለሰብዕናና ለመንፈሳዊ ስልጠና እጅግ በጣም አስፈላጊ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ መሰረት ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዱን ወር በጀመረ ጊዜ የእዝነት በሮች (የጀነት በሮች) ይከፈታሉ። የጀነሐነም በሮች ይቆላፋሉ፤ ሽይጣኖችም ይታሰራሉ ብለዋል።

عن أبي هريرة رضي الله عنه يقول قال رسول الله صلى الله عليه وسلم قال الله عز وجل: «كُلُّ عَمَلٍ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ وَالصِّيَامُ جُنَّةٌ وَإِذَا كَانَ يَوْمٌ صَوْمٍ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ فَإِنْ سَاءَتْهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ إِنِّي أَمْرٌ صَائِمٌ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَخُلُوفٌ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمَسْكِ لِلصَّائِمِ فَرَحَتَانِ يَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ وَإِذَا لَقِيَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ». متفق عليه

በቡኸሪ በተዘገበው ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ምን ጋሻ ነው (ከሃራም ነገሮች፤ ከወንጀሎች መጠበቂያ ነው)። እናም ምን ሰው ከሚስቱ ጋር ያለውን የወሲብ ግንኙነት ፣ ንትርክንና ጭቅጭቅን ያስወግድ። የሆነ ሰው ቢጣላው ወይም ቢሰድበው ያመኛ ነኝ ይበል። ነፍሴ በእጁ በሆነችው ይሁንበኝ ከአሏህ ዘንድ የሚጸም ሰው አፍ ሽታ ከሚስከ ሽታ በላይ የተወደደ ነው። የሚጸም ሰው ሁለት የደስታ ጊዜያቶች አሉት። አንደኛው ምን በፈታ ጊዜ ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ጌታውን በሚገናኝ ጊዜ ነው። እናም በመጸሙ ምክኒያት ይደሰታል ብለዋል።

ሰዎች ከረመዱን ወጭ ባሉ ወራቶች የሚፈፀሟቸውን መጥፎ ነገሮች በዚህ ወር አመፀኛው ሽይጣን እንዳይቀስቅስባቸው ተጠፍሮ

ይታሰራል። ታዲያ እዚህ ላይ ሽይጣን ተጠፍሮ ከታሰረ ለምን መጥፎ ነገሮች ወይም ወንጀሎች ይፈፀማሉ የሚል ጥያቄ ሊነሳ ይችላል። መልሱም መጥፎ ነገር በአመፀኛው ሽይጣን ምክኒያት ብቻ የሚፈጠር አይደለም። ሰዎች ለአስራ አንድ ወር ለሽይጣን ፣ ለስሜታቸው እና ለምኞታቸው ታዛዦች ሆነው ኑረዋል። ሆኖም ሽይጣን ቢታሰርም ምንኛው ስሜቱንና መጥፎ ምኞቱን በኢማን በተቅጥ እስካለንማቸው ድረስ መጥፎ ስራዎችን መስራቱ አይቀሬ ነው። ስለዚህ መጥፎ ነገር ሁሉም በረመዱን ውስጥም ሆነ ከረመዱን ውጭ ይፈፀማል።

ምን ወደ አሏህ ፍራቻ የሚያደርስ መንገድ ነው። በቁርአን ውስጥ መጸም በእኛ ላይ የተደነገገው ተቅጥ (የአሏህ ፍራቻ) ይኖረን ዘንድ እንደሆነ ተገልጿል። በእርግጥ ይህ ተቅጥ በረመዱን ወቅት በእያንዳንዱ ሙስሊም ላይ ይጎለብታል። ዋናው ነገር ግን በዚህ ወር ያገኘውን መንፈስና ትምህርት አመቱን ሙሉ እኛ ጋር እንዲቆይ ለማድረግ መጣር ነው። ሁላችንም ይህ ስሜት ወይም መንፈስ ከረመዱን ውጭ ባለው ህይወታችንም እኛ ጋር እንዲኖር መጣርና መታገል ይኖርብናል። በእርግጥም ትልቁ የረመዱን ግብና ፈተና ይህ ነው።

በሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በአሏህ መንገድ ለሚጸም ማንኛውም የአሏህ ባሪያ በዚህ ቀን ምክኒያት አሏህ ፊቱን ሰባ አመት የሚያክል እርቀት ያህል ከጀሃንም እሳት ያርቅለታል ብለዋል።

ምን የምግብና የደም ባንቧን ያጠባል። እነሱም የሽይጣን በዮች እንደሆኑ ይታወቃል። ይሁንና ምን በጥጋባችን የሚፈፀም ወንጀልን ፣ ስጋዊ ስሜትንና ሃሳብን ፣ የእንቢተኝነትንና የትዕቢተኝነት ስሜት ያደክማል።

የም አካላዊ ጤናን ይጨምራል። ቆሻሻን ወይም የተመረዘ ነገሮችን ከአካላችን በማስወገድ ሆድን ያቀላል ፣ ደም ያጠራል ፣ የልብ አሰራርን የተስተካከለ ያደርጋል ፣ መንፈስን ያድሳል ፣ ስብዕናን ይቀርጻል። በየምን ጊዜ ነፍሳችን የተነሳሳች ትሁት ትሆናለች፤ ስጋዊ ስሜታችንም ይወገዳል። ከሁሉም በላይ ደግሞ የም ለአጋሪ ትዕዛዝ ያለንን ታዛዥነት እና ባርነት የምናሳይበት እንደመሆኑ መጠን ትልቅ ምንዳ አለው።

በሽዕባን ወር መጻም

የአካላችንን እና የመንፈሳችንን ጥንካሬ ጠብቀን ከዚህ ከተባረከ ወር እናተርፍ ዘንድ ከረመዷን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን እንዳንጻም ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ነግረውናል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁም ከረመዷን በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን መጻም አይኖርበትም። (ነዋፊል) የሙከቀኑ ጋር ከገጠመለት ያን ቀን መጻም ይችላል ብለዋል።

በሽዕባን ወር የቻልነውን ያክል ለመጻም መሞከር ይኖርብናል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሱሃቦቻቸው አንዱን ሽዕባን መካከለኛው ላይ ትጻማለህን? ብለው ጠየቁት። ሰሃባውም አልጻምም ሲል መለሰላቸው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ካልጻምክ ለሁለት ቀን ያህል ፀም ማለታቸው በሰኪህ ሙሊም ተዘግቧል።

የረመዷን የም እራስን ግልፅ ከሆነው ከአካላዊ ስሜት ፣ ከምግብ ፣ ከመጠጥ ፣ ከግብረስጋ ግኑኝነት መቆጠብ ብቻ ሳይሆን አካላችንን እና መንፈሳችንን ከመጥፎ ነገሮች ሁሉ መቆጠብ መቻል ነው። ህሊናችንን ከመጥፎ ሃሳቦች በመጠበቅ ፣ እጃችን የማይገባትን ወይም መጥፎ ነገር ባለመውሰድና ባለመንካት ፣ በአፍንጫችን ያልተፈቀዱ ነገሮችን ባለማሸተት ፣ በእግራችን ወንጀል የሚፈጸምባቸው ቦታዎች ባለመሄድ ፣ በአይናችን የተከለከሉ ነገሮችን ባለመመልከት ፣ በምላሳችን ውሸት

፣ ሃሜት ፣ ስድብ ከመናገር ፣ ነገር ከማዋሰድ ፣ ሌሎችን ከመዘለፍ ፣ ከመራገም ፣ ከመጥፎ ንግግር ፣ ከእንቅፈንቶ ወሬ ፣ በውሸት ነገር ላይ ተመርኩዞ ከመማል ልንቆጠብ ፣ በጆሯችን የአሉቧልታ ወይም የእንቅፈንቶ ወሬ ፣ ሙዚቃ ፣ የብልግና ንግግሮችን ባለማድመጥ ፣ ልባችንን ለዚች ብልጭልጭ ቀሳዊ አለም ያላትን ውዴታ በመግታትና በውስጧ ያሉ የሐሰት እምነቶችንና ፍልስፍናዎችን ውድቅ በድረግ ፣ ኒያችንን በማጥራት ሙሉ የአካል ክፍላችንን ልናያማቸው ግድ ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው መስሊም ብሎ ማለት ሙስሊሞችን በምላሱና በእጁ ከመጉዳት የራቀ ነው። ሙሐጅር (ስደተኛ) ብሎ ማለት ደግሞ አሏህ የከለከለውን ነገር ሁሉ የተወ(የተከለከለ) ነው ብለዋል።

በሌላ ሐዲስ ደግሞ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ትርፍ ንግግርና መጥፎ ስራን ያልተወ ሰው አሏህ ምግብና መጠጥ መተውን አይፈልግም ብለዋል።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አካል ውስጥ አንዲት ቁራጭ ስጋ አለች እሷ ከተስተካከለች ሙሉ አካል ይስተካከላል። ነገርግን እሷ ከተበላሸች ሙሉ አካል ይበላሻል። እሷም ልብ ናት ብለዋል።

ዖመኛ የሙዕሚን ልብ ከኩራት ፣ ከራስ ወዳድነት ፣ ከቅናት የተቆጠበች ናት። ምክኒያቱም ቅናት ፣ እራስወዳድነት ፣ ኩራት መልካም ስራን ያበላሻልና። አሏህ በቁርኑ ስለ ቅናት እንዲህ ይላል፡-

አሏህ ከችሮታው በሰጣቸው ነገር ላይ ይመቀኛሉን? {አል-ቁርአን 4:54}

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው እሳት እንጨትን እንደሚበላው ሁሉ ቅናትም መልካም ስራን ይበላል ብለዋል።

የዖም መንፈስን የሚቃረኑ ነገሮችን እናስወግድ

ብሉ ጠጡም፤ አታባከኑም። በእርግጥ! አሏህ አባካኞችን አይወድምና። {አል-ቁርአን 7:31}

አንዳንዶቻችን ለረመዷን የሚሆን ምግብ በያይነቱ በብዛት በማዘጋጀት ገንዘባችንን እናባክናለን። ያዘጋጀነውን ምግብ ሳንበላው ትንሽ በልተን የተረፈውን እንጥላለን። አባካኝነት በኢስላም የተጠላ ነው። አሏህ አባካኞችን አይወድም። እንዳይርበንን እና እንዳይጠማን ብለን ብዙ መመገብ የዖም አላማን ያጠፋብናል።

አብዘሃኛዎቻችን ደግሞ የዖም ጊዜያችንን በእንቅልፍ እናሳልፋለን። በዚህም ምክኒያት ያልዖምን ሁሉ ይመስለናል። ከመራብ ከመጠማት በተጨማሪ ኢባዳ ላይ የለንምና። ቀኑን በእንቅልፍ ሌሊቱን በእንቅልፍ የምናሳልፍ ከሆነ የዖም ትርጉሙ ምን ላይ ነው። ምናልባት ቀን የተወሰነ ተኝተን ሌሊት በኢባዳ እናሳልፋለን ልትሉ ትችላላችሁ። እስኪ ነፍስያችንን እንመርምር ምን ያህሎቻችንን ሌሊቱን በኢባዳ የምናሳልፍ? የመዖም ጥበቡ መራብ ፣ መጠማት ፣ ከሃራም ነገሮች ሁሉ መጠበቅና ቀንና ሌሊቱን በኢባዳ መትጋት መሆኑን መዘንጋት የለብንም።

ዖም የሚያፈርሱና የማያፈርሱ ነገሮች ምንድን ናቸው?

ዖምን የሚያፈርሱ የተለያዩ ነገሮች አሉ። ከነዚህም መካከል ግልፅ የሆኑት ወይም በግልፅ የተከለከሉት ሙባላት ፣ መጠጣት ፣ ግብረስጋ ግኑኝነት ማድረግ ፣ ከራስ ብልት ጋር መጫወት ናቸው። ነገርግን ረስተን ብንበላ ወይም ብንጠጣ ወይም ደግሞ በድንገት ቢያስታውከን ያማችን አይፈርስም፤ ማካካስም አይጠበቅብንም። ይህን በተመለከተ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየዖም ያለ የሆነ ነገር ረስቶ የበላ ሰው ያሙን ይሙላ (ይጨርስ)። እንዲበላና እንዲጠጣ ያደረገው አሏህ ነውና ብለዋል።

መድሃኒት መጠቀም በተመለከተ መድሃኒቱ በአፍ ወይም በአፍንጫ የማይወሰድና ምግብ እስካልሆነ ድረስ ከመጠቀም የሚያግደን ወይም የሚከለለልን ነገር የለም።

በረመዲን ወቅት ቁርአን መቅራት

﴿ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴾ [البقرة: 185]

ረመዲን ቁርአን ለሰው ልጆች እንደ መመሪያ፣ (በእውነትና በውሸት መካከል) መለያ እና ግልፅ መመሪያና ማስረጃ ሆኖ የወረደበት ወር ነው። {አል-ቁርአን 2:185}

ሙሉ የረመዲን ወር ከሌሎች ኢባዳዎች ጋር ቁርአን በመቅራት ልናሳልፈው ይገባል። አሏህ በሱረቱ ሉቅማን አንቀፅ 3 ላይ እንደገለፀው ቁርአን “ለመልካም ሰሪዎች መመሪያና እዝነት ነው።” ቁርአን ህይወት ፣ ሸፈክ ፣ ደስታ ፣ ምንዳ ፣ እዝነት ፣ መድሃኒት ፣ መለኮዊ አስተምህሮት ፣ ከህግም በላይ ህግ የሆነ ዘላለማዊ ጥበብ ነው።

በቡኸሪ በተዘገበ ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ቁርአን አንብቡ በእርግጥ በፍርዱ ቀን ሸፈክ(አማላጅ) ይሆንላችኋልና ብለዋል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻ አመታቸው ረመዲን ውስጥ ሁለት ጊዜ አክትመዋል። እኛ ሙስሊሞችም የረሱልን(ሰ.ዐ.ወ) ፈለግ በመከተል በረመዲን ወቅት ቢያንስ አንድ ጊዜ ማክተም ይኖርብናል።

ይሁን እንጅ በአሁኑ ወቅት አብዛሃኛዎቻችን ቁርአን የምንቀራው በረመዲን ብቻ እየሆነ ነው። ይባስ ብሎ ለማክተም የሚደረግው ጥረት የተራዊህ ወይም የተሃጃድ ሶላት ላይ ነው። በተራዊህ ሶላት ለማክተም ሩጫ ነው። በእርግጥ ይህ ተግባር የቁርአን አስተህሮትን ይቃረናል። ምክኒያቱም አሏሁ አዘወጀል “ቁርአንን በዝግታ አንብብ” ብሏል (73:4)። ኢብን ከሲር ይህን የቁርአን አንቀፅ ሲያብራሩ ይህ ማለት ቁርአንን ለመረዳትና ለማስተንተን ይረዳህ ዘንድ ቀስ ብለህ ቅራ ማለት ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይቀሩ የነበረውም እንዲህ ነው ሲሉ አብራርተዋል። ሆኖም ቁርአን ስንቀራ ወይም በረመዲን ለማክተም ስንጥር ይህን የቁርአን አያ ተከትለን መሆን ይኖርበታል። የበለጠ ወደ አሏህ ለመቅረብ ስንቀራ እያስተነተን እና ተረድተነው ይሁን። ቁርአን ማንበብ የማንችል ሰዎች እያንዳንዱን ቀን በሲዲ የተቀረፀ ቁርአን ለማዳመጥ እንሞክር። ወይም ደግሞ በአፍ መፍቻ ቋንቋችን የተተረጎመ ቁርአን በማንበብ ማሳለፍ ይኖርብናል።

የተራዊህ ሶላት

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በቅን እምነትና ከአሏህ ምንዳ እንደሚያገኝበት አስቦ በቀደር ምሽት ሶላቶችን የሰገደ ያለፉ ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በዚህ ወር ተራዊህን ለመስገድ በተለይ ደግሞ በጀመሩ ለመስገድ ትልቅ ጥረት ማድረግ አለብን። ምክኒያቱም የተራዊህ ሶላት ከሌሎቹ ምሽቶች የበለጠ ልዩ ምንዳ አለውና። ተራዊህ የአካላዊና የመንፈሳዊ ስልጠና አካል ነው።

አኢሻ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈችው ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንድ ምሽት መስጊድ ውስጥ ሰገዱ፤ ሰዎችም ከሳቸው ጋር ሰገዱ በቀጣዩ ምሽትም ሰገዱ፤ ብዙ ሰዎችም ነበሩ። ከዚያ በሶስተኛው ወይም በአራተኛው ምሽት (ብዙ ሰዎች) ተሰባሰቡ። ነገርግን ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) (የተራዊህ) ሶላቱን ለመምራት አልመጡላቸውም ነበር። ጠዋት ላይ እንዲህ አሉ “ስትሰሩ የነበረውን ነገር አይቻለሁ። ነገርግን ይህ ሶላት በእናንተ ላይ ግዴታ እንዳይሆንባችሁ ፈርቼ ወደ እናንተ መምጣት (ሶላት መምራቱን) ተውኩ” ብለዋል።

ልግስና በረመዲን

በቡኸሪ እንደተዘገበው ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በተፈጥሮ በጣም ለጋስ (ቸር) ሰው ነበሩ። በረመዲን ወር ከሌላው ጊዜ ይበልጥ በጣም ላጋስ ይሆኑ ነበር።

አሏህ(ሱ.ወ.ተ) ከሰጠን ነገር በረመዲን ውስጥ ሶዶቃም ይሁን ዘካ ለመስጠት መሞከር ይኖርብናል። ማጣት አያሳስበን በማንኛውም ጊዜ የሆነ ነገር ስንሰጥ አሏሁ አዘወጃል አካላዊ ፣ መንፈሳዊ ፣ ህሊናዊ ሁኔታችንን ያቀልልናል፤ ሲሳዩችንም ያሰፋልናል። ሶዶቃ ግዴታ ገንዘብ ብቻ አይደለም፤ መልካም ስራም ይሆናል። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) መልካም ንግግር ሶዶቃ ነው። መጥፎ ነገር ከመንገድ ማስወገድ ሶዶቃ ነው አይደል ያሉት። ይሁን እንጅ ገንዘብ ካለን የተወሰነ ለሚገባቸው ሰዎች መስጠት ይኖርብናል። ብዙ ሙስሊሞችም ዘካቸውን በረመዲን ውስጥ ይከፍላሉ። ምክኒያቱም ምንዳው በረመዲን ውስጥ በላጭ ነውና። ሐብት ልክ እንደ ውሃ ነው። ፍሰቱን ከገደብነው ጨውጨው የሚልና የተበከለ ይሆናል። ፍሰቱን ሲቀጥል ግን ንፁህና ጣፋጭ ይሆናል።

በትርሚዝ በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይህ የአማኞች ሲሳይ የሚጨምርበት የልግስና ወር ነው። ዖመኛን የመገባ ወይም (የሚያፈጥርበትን) አንዲት ተምር ወይም አንድ ጉንጭ ውሃ የሰጠ

ሰው ለወንጀሎቹ መሃርታ ያገኛል፤ ከጀሃነም እሳት ይድናል። እሱም ተመሳሳይ ምንዳ ያገኛል ብለዋል።

ዖመኛን ማስፈጠር ትልቅ ምንዳ ያለው በመሆኑ ምክኒያት በብዙ ቦታዎች ማፍጠሪያ መስጊድ ውስጥ ይቀርባል። ወይም ደግሞ ሰዎችን ከቤታቸው ጠርተው ያስፈጥራሉ። አንዳንድ ሰዎች ደግሞ ከሌሎች ሙስሊም እትህ ወንድሞቻቸው ጋር የሚጋሩትን ነገር ይዘው ወደ መስጊድ ይሄዳሉ። ይህ ግንኙነት በኡማችን መካከል ትክክለኛ ወንድማማችነትን ለመፍጠር ይረዳናል። ሆኖም ይህ አይነት ተግ ዘለቄታ ሊኖረው ይገባል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንድ ሰው በሞተ ጊዜ ሁሉም ስራዎቹ ይቋረጣሉ ሶስት ስራዎቹ ሲቀሩ። ቀጣይነት ያለው ሶዲቃ ፣ ከእሱ (ሰዎች) የተጠቀሙበት እውቀትና ለእነሱ የሚጸልይላቸው ሲሊህ ልጅ ናቸው ብለዋል።

የረመዲን ወር የሚጀምረው እንዴት ነው?

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አዲሷን ጨረቃ እስክታይ ድረስ አትጸሙ፤ አታፍጥሩም እስክታይት ድረስ። ነገርግን የአየር ንብረቱ ደመናማ ከሆነ (ሰአቱን) አስሉት ብለዋል።

ይህ ታላቅ ወር በኢስላም የቀን አቆጣጠር መሠረት በትክክል መጀመር ይኖርብናል። በቁርአንና በሱና ጨረቃን ተመልክተን መጻም እንዳለብን ተገልጿል። ጨረቃ ከታየች ወሩ መጀመሩ ግልፅ ይሆናል።

የረመዲን ደንቦች

በአቡዳውድ በተዘገበው ሐዲስ ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ለመፆም ያልወሰነ (ያልነያያላሰበ) አልፎም ብለዋል።

ለሱኹር ለመነሳት የቻልነውን ይህል መሞከር አለብን። ኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከንጋት በፊት ጥቂት ብሉ በዚያን ጊዜ ምግብ ሙብላቱ በረካ አለውና ብለዋል።

ብዙዎቻችን በራሳችን ደካማነት ምክኒያት ይህን ትልቅ በረካ እናጣለን። ምግብ ባይኖር እንኳ አንድ ተምርና ውሃ መውሰድ ይኖርብናል። ከንጋት በፊት ያለው ጊዜ እንደ በርካ የሚታሰብበት ምክኒያት የሌሊቱ አንድ ሰስተኛ በመሆኑ ፣ አምላክ ወደ ታችኛው ሰማይ የሚወርድበትና ምህረቱን የሚቸርበት ጊዜ ስለሆነ ነው። ሌላው ዱአ ተቀባይነት የሚያገኝበት ልዩ ጊዜ በመሆኑ ነው።

ሱኹር ከበላን ቡኋላና ከፈጅር ሶላት በፊት የተወሰነ ትርፍ ጊዜ ሊኖረን ይገባል።

አነስ(ረ.ዐ) እንዳስተላለፈው ዘይድ ቢን ሳቢጥ ከኑብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጋር ሱኹር በላን። እናም (ኑብዩ) ለሶላት ቆሙ። በሱኹርና በአዛን መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ ምን ያህል ነው ስል ጠየኳቸው። በሱኹርና በአዛን

መካከል ያለው ትርፍ ጊዜ 50 የቁርአን አያዎችን ለመቅራት በቂ የሆነ ነው ሲሉ መልሰዋል ብሏል።

ለማፍጠር መጣደፍ ወይም መፍጠን ይኖርብናል። ነብዩ(ሠ.ዐ.ወ) ሰዎች በቀጥተኛው መንገድ ላይ ሆነው ይቆያሉ ለማፍጠር እስከተጣደፉ ድረስ ብለዋልና።

በተምር እና በውሃ ማፍጠር ሱና ነው።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) አንዳችሁ በጾማችሁ ጊዜ ጾሙን በተምር ይፍታ። ምንም ካላገኘ በውሃ ያፍጥር ብለዋል።

ሲዋክ (መፋቂያ) መጠቀም ሱና ነው። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) እየጾሙ ሲዋክ ይጠቀሙ ነበር። ሲዋክ በመጠቀም የእፋችንን ፣ የጥርሳችንን ፣ የድዳችንን ንፅህና ሁሌም መጠበቅ ይኖርብናል በተለይ በጾም ወቅት።

የጾመኛ ሰው ዱአ

የጾመኛ ሰው ዱአ በፍፁም ምላሽ የማያጣ ነው። ነብያችን(ሰ.ዐ.ወ) በሐዲሳቸው ጾመኛ ሙስሊም ከአሏህ ለለመነው ማንኛውም ነገር ከሚከተሉት ሶስት ነገሮች አንዱን ይቀበላል (ያገኛል)። የጠየቀውን ነገር በቀጥታ ያገኛል ወይም ባሰበው ነገር ፈንታ አሏህ ከመንገዱ መጥፎ ነገር ያስወግድለታል ወይም ደግሞ ለለመነው ነገር ምንዳ ለመጭው አለም ይቀመጥለታል ብለዋል።

ስለዚህ ያለ መሰልቸት ዱአ ማድረግ በጣም ጠቃሚ ነው። እሱን በማንኛውም ጊዜ ችላ ማለት ደግሞ ትልቅ እጦት ነው። አሏህ ለኛ ደህንነትና ጥቅም የሚሆነን ነገር ይሰጠናል። ዱአችን ተቀባይነት ባያገኝ እንኳ መለስ ብለን እራሳችንን ልንመረምርና ዱአችን ተቀባይነት የሚያገኝባቸውን ሁኔታዎች ልናጤን ይገባል። በሐራም ምግብ ጾሙን የሚፈታ ሰው ልክ መድሃኒትና መርዝ ቀላቅሎ እንደሚወስድ በሽተኛ ሰው ነው።

የአላህን መሃርታ መለመን

የአላህን መሃርታ ከምንሻባቸው ነገሮች አንዱ አላህ ያዘዘንን ነገር መታዘዝና ከከለከለን ነገር ሁሉ መራቅ ነው። ለምሳሌ ያማችነን በትክክል በመያዝ ፣ ሶላታችንን በወቅቱ በመስገድ ፣ የተራዊህ ሶላት በመስገድ ፣ ላለፉት ወንጀሎቻችን ተውባ በማድረግ ነው። ቅን የሆኑ ሰዎች ከትልልቅ ወንጀሎች ከራቁ አመቱን ሙሉ የሰሯቸው ትንንሽ ወንጀሎች በረመዷን እንደሚማርላቸው ያውቃሉ። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) የረመዷን የመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት አላህ በሙዕሚኖች ላይ እዝነቱን የሚያዘንብበት የእዝነት ጊዜ ነው። ቀጣዮቹ አስር የረመዷን ቀናት ደግሞ ሙዕሚኖች በመጀመሪያዎቹ አስር ቀናት በመያማቸው ምህረት የሚያገኙበት ነው። የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ደግሞ ከጀሃነም እሳት የሚጠበቁበት (አላህ ሰዎችን ከጀሃነም እሳት የሚያወጣበት) ነው ብለዋል። ታዲያ ይህን ወር በኢባዳ ፣ በዱአ ፣ በዚክር ፣ በስቲግፋር ማሳለፍ ይኖርብናል። ብዙ እስቲግፋር የምናደርግ ከሆነ አላህ ከችግሮቻችን ሁሉ የምንወጣበትን በር ይከፍትልናል። እንዲሁም ከጭንቀታችን ያላቅቀናል።

ለይለቱል ቀድር

አሷህ በቁርአኑ በሱረቱል ቀድር ላይ እንዲህ ብሏል፡-

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ [القدر: ١]

እኛ (ቁርአኑን) በመወሰኛይቱ ሌሊት አወረድነው፡

﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ﴾ [القدر: ٢]

መወሰኛይቱም ሌሊተ ምን እንደ ኾነች ምን አሳወቀህ?

﴿لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ﴾ [القدر: ٣]

መወሰኛይቱ ሌሊት ከሺሕ ወር በላጭ ናት፡፡

﴿نَزَّلَ الْمَلَكُوتُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ﴾ [القدر: ٤]

በርሷ ውስጥ መላእክትና መንፈሱ በጌታቸው ፈቃድ በነገሩ ሁሉ ይወርዳሉ፡፡

﴿سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ﴾ [القدر: ٥]

እርስዋ እስከ ጎህ መውጣት ድረስ ሰላም ብቻ ናት፡

በዚህ አያ ለይለቱል ቀድር ከሺ ወራቶች በላይ በላጭ እንደሆነች ተገልጿል። ታዲያ ማነው ከእኛ መካከል ይችን ሌሊት በኢባዳ በማሳለፍ የዚችን ሌሊት ሙሉ በረካዋን ለማግኘት የሚተጋ?

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊቶች ለይለቱል ቀድርን ሻቱ (ፈልጉ) ብለዋል።

በመጨረሻዎቹ የረመዲን ምሽቶች አብዝተን ቁርአን መቅራት ፣ አሏህን ማውሳት እና ዱአ ማብዛት ይኖርብናል። ምክኒያቱም የመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ሰደቃ ወይም ዘካ የምንሰጥበት ፣ ነፍሰያችንን የምንመረምርበት ፣ ዱአ አብዝተን የምናደርግበት ፣ መሃርታን የምንለምንበት ፣ ምግብን ሙሉ የምናደርግበት ጊዜ ነውና።

በመጨረሻዎቹ አስር ቀናት ጥረታችንን ወይም ኢባዳቶችን እጥፍ እናደርግ ዘንድ አሏህ(ሱ.ወ.ተ) የለይለቱል ቀድር ቀን መቼ እንደሆነ ደብቆታል።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) በለይለቱል ቀድር አምኖበትና ከአሏህ ምንዳ እንደሚያገኝ ተስፋ አድርጎ ለሰላት የቆመ ሰው ያለፉት ወንጀሎቹ ሁሉ ይማሩለታል ብለዋል።

በሰኪህ ሙስሊም በተዘገበው ሐዲስ ነብዩ (ሰ.ዐ.ወ) ከሌላው ጊዜ በበለጠ በመጨረሻዎቹ አስር ሌሊት በኢባዳ ላይ ይተጉ ነበር።

በዚህ ጊዜ ከሰዎች ጋር ያላቸውን ግኑኝነት በመገደብ ዱአቸውን ያጧጡፉ ነበር። ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ይህን ያደርጉ የነበረው ልባቸው የበለጠ አሏህ ጋር እንዲሆንና ህሊናቸውን ከአለማዊ ጉዳይ ለማላቀቅ ነበር።

በቡኻሪ በተዘገበው ሐዲስ የረመዲን የመጨረሻዎቹን አስር ቀናት መጀመሩን ተከትሎ ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ጠንክረው ይሰራሉ፤ ሌሊቱን

ሙሉ ሰላት ይሰግዳሉ። ቤተሰባቸውንም ለሰላት ይቀሰቅሱ ነበር።

ዘካቱል ፊጥር ምንድነው?

ዘካቱል ፊጥር ማንኛውም መክፈል የሚችል ሙስሊም በእራሱና በእያንድንዱ የቤተሰቡ አባል ስም በተናጠል ከረመዲን መጨረሻ ላይ ከኢድ ሰላት በፊት ሊከፍለው የሚገባ ግዴታ የሆነ የድሆች መዋጮ ምፅዋት ነው።

የዘካቱል ፊጥር አከፋፈል ሁኔታ

የዘካቱል ፊጥር ክፍያ መሰረታዊ ፍላጎቱን ከሚያሟላበት በላይ የሆነ ሰስት ኪሎግራም ተምር ወይም ገብስ ወይም ደግሞ ተመሳሳይ የምግብ እህሎች ባሉት ማንኛውም ሙስሊም ላይ ግዴታ ሲሆን መክፈል የሚችል ሰው በእራሱና ቤተሰብ የመያስተዳድር ከሆነ በእያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ስም በተናጠል መክፈል ይኖርበታል። ነገርግን ከቤተሰቡ አባል ውስጥ በራሱ መክፈል የሚችል ሰው ካለ በእራሱ ስም መክፈሉ በላጭ ነው። ከእናቱ ማህፀን ውስጥ ባለ ልጅ ስም ሊከፍል ይችላል ነገርግን ግዴታ አይደለም። ኡስማን ኢብን አፋን(ሬ.ዐ) ማህፀን ውስጥ ባለው ልጁ ስም ዘካቱል ፊጥር ይከፍል ነበር።

ስለዚህ የዘካቱል ፊጥር ክፍያ መጠን ሰስት ኪሎ የሆነ ገብስ ፣ በቆሎ ፣ ሩዝ ፣ ወይም ደግሞ ሌላ የምግብ አይነት ሊሆን ይችላል። ነገርግን ምግብ ያልሆነ ልክ እንደ ልብስ ወይም የቤት እቃ ያሉ ነገሮችን መክፈል አይቻልም።

ለማነው የሚሰጠው?

ዘካው ሊከፋፈል የሚገባው ዘካው በተከፈለበት ሐገር ውስጥ

ለሚኖሩ ችግረኞችና ድሆች ነው። ሆኖም ግን ከፋዩ ካለበት ቦታ ችግረኞችን ወይም ድሆችን ካላወቀ ሌላ ቦታ ላሉ ችግረኞች ወይም ድሆች መክፈል ይችላል።

የሚከፈልበት ጊዜ

ዘካቱል ፊጥር የሚከፈልበት ጊዜ ከኢድ ቀን ቀደም ብሎ ሲሆን የኢድ ቀን ሶላቱ ከመሰገዱ በፊት ጧት ላይ መክፈሉ ተመራጭ ነው። ይሁን እንጅ ከኢድ በፊት አንድ ወይም ሁለት ቀን ቀደም ብሎ መክፈል ይፈቀዳል።

የዘካቱል ፊጥር ክፍያ ያለምንም ተጨባጭ ምክኒያት ከኢድ ሶላት ብኋላ ለመክፈል ማዘግየት አይፈቀድም። የኢድን ዜና ዘግይቶ ካወቀ ወይም ዘካቱል ፊጥር ማንም የማይቀበልበት ቦታ ከሆነ ያለው ብኋላ ላይ ሊከፍለው ይችላል። ያለምንም ተጨባጭ ምክኒያት ክፍያውን ያዘዘግ ግን ክፍያው እንደ ዘካቱል ፊጥር ሳይሆን የሚቆጠርለት እንደ ሶዲቃ ነው የሚታሰበው። ዘካቱን መክፈል ይኖርበታል ነገርግን የዘካቱል ፊጥርን ልዩ ምንዳ አያገኝም።

ነብዩ(ሰ.ዐ.ወ) ከሶላት (ከኢድ ሶላት) በፊት ዘካ የከፈለ ሰው ተቀባይነት እንዳገኘ ዘካ ይቆጠርለታል። ከሶላት (ከኢድ ሶላት) ብኋላ የከፈለ ሰው እንደ ሶዲቃ ይቆጠራለታል ብለዋል። ይህ ሐዲስ በአቡዳውድ ፣ በነሳኢና በኢብን ማጃ ተዘግቧል።

ዘካቱል ፊጥርን የተመለከቱ ውሳኔዎች(ደንቦች)

የአንድን ሰው ዘካቱል ፊጥር ክፍያ ለተወሰኑ ድሆች ማከፋፈል ወይም ከአንድ በላይ የሆኑ ሰዎችን የዘካቱል ፊጥር ክፍያ ለአንድ ሰው

መስጠት ይፈቀዳል። እዲሁም የዘካቱል ፊጥር ክፍያን አንድ እቃ ላይ ሰብስቦ ሳይለኩ ለድሆች ማከፋፈል ይችላሉ።

መጥፎ ነገሮችን በዘካቱል ፊጥር መልክ መክፈል አይፈቀድም። አሏህ እንዲህ ይላል፡-

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴾ [البقرة: ٢٦٧]

እናንተ ያመናችሁ ሆይ! ካፈራችሁትና ከዚያም ለእናንተ ከምድር ካወጣንላችሁ ከመልካሙ ለግሱ። መጥፎውንም (ለመስጠት) አታስቡ። በእርሱ ዓይኖቻችሁን ጨፍናችሁ እንጂ የማትወስዱት ስትኾኑ ከእርሱ (ከመጥፎው) ትሰጣላችሁን አላህም ተብቃቂ ምስጉን መኾኑን ዕወቁ።

IslamHouse.com

 IslamHouseAM/ Bengali.IslamHouse islamhouse.com/am/

 channel/UC0T_q-4JkqIMTfmx1L3kTw

For more details visit
www.GuideToIslam.com

contact us :Books@guidetoislam.com

 Guidetoislam.org Guidetoislam1 Guidetoislam www.Guidetoislam.com

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

هاتف: +966114404900 فاكس: +9661144970126 ص ب: 29465 الرياض: 11457

ISLAMIC PROPAGATION OFFICE IN RABWAH

P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126